

ÁRAS STAIR NA HEORPA - FÍRICÍ AGUS FIGIÚIRÍ

Inneachar: Stair na hEorpa, sa 20ú haois go háirithe, le béim ar leith ar lánpháirtíocht na hEorpa agus le léargais iardhearcacha agus gar-amhairc théamacha ar phróisis agus ar imeachtaí ó na céadta a chuaigh thart.

Oscailt phoiblí: 6 Bealtaine 2017

Cur chuige stairiúil: tá sé mar aidhm ag Áras Stair na hEorpa forbheathnú trasnáisiúnta a thabhairt ar stair na hEorpa, agus aird á tabhairt san fhorbheathnú sin ar éagsúlacht agus ar iliomad léirmhínte agus tuiscintí na staire sin. Tá sé mar chuspóir ag an Áras cur leis an tuiscint ar stair na hEorpa, an comhthéacs leathan domhanda san áireamh, agus díospóireacht ar an Eoraip agus ar phróiseas lánpháirtíocht na hEorpa a spreagadh. Is ar stair na hEorpa sa 20ú haois agus stair lánpháirtíocht na hEorpa atá príomhbhéim an bhuantaispeántais. Is ó dhearcadh leathan polaitiúil a scrúdaítear an méid sin, agus tugtar le chéile ann idir thaithí chodarsnach agus taithí chomhroinnte mhuintir na hEorpa sa stair.

Cuspóirí: spreagann Áras Stair na hEorpa saoránaigh chun machnamh agus díospóireacht a dhéanamh ar stair na hEorpa agus ar stair lánpháirtíocht na hEorpa. Is iad na cuspóirí atá aige ná eolas a mhéadú, fiosracht a mhúscailt, agus, a bheith, i bhfad na haimsire, ina ionad ina bhféadfaí smaointe a mhalartú, agus machnamh agus díospóireacht a dhéanamh ar an Eoraip agus ar stair na hEorpa, rud a nascann le chéile daoine, institiúidí agus líonraí atá ag plé le stair na hEorpa. Tugtar dúshlán daoine stair na hEorpa, an Eoraip a d'fhéadfadh a bheith ann, agus a bhfuil i ndán don Eoraip, a mheas go grinn.

Láthair: Foirgneamh Eastman in Parc Léopold, i gcroílár ‘an cheantair Eorpaigh’ sa Bhruiséil. Rinne an cuibhreannas idirnáisiúnta *Atelier d’architecture Chaix & Morel & associés* (FR), *JSWD Architekten* (DE), agus *TPF* (BE) an foirgneamh a athchóiriú agus a mhéadú. Is é Acciona Producciones y Diseño (ESP) an chuideachta dearaidh don bhuantaispeántas agus is é Meyvaert Glass Engineering (BE) an chuideachta táirgthe.

Teangacha: Tá an buantaispeántas ar fáil i 24 theanga agus tá an chuid eile den chuairt ar fáil i 4 theanga ar a laghad.

Uaireanta oscailte agus coinníollacha: Ar oscailt ó 10:00-18:00, 7 lá na seachtaine, seachas ar an Luan, 13:00-18:00. Saorhead isteach. Dúnta na dátaí seo a leanas: 1 Eanáir, 1 Bealtaine, 1 Samhain, 24, 25, 31 Nollaig

Áiseanna do chuariteoirí:

Bialann, siopa, halla éisteachta, seomraí foghlama.

Cad atá ann don chuairteoir: buantaispeántas ina gcuirtear i láthair taispeántáin a tugadh le chéile ó níos mó ná 300 iarsmalann agus bailiúchán ó gach cearn den Eoraip agus níos faide anonn ná sin; taispeántais shealadacha; cláir oideachais; imeachtaí do phobail áitiúla agus do phobail ar cuairt; foilseacháin agus raon d’fhaisnéis ar líne.

Spriocghrúpaí: aon duine a bhfuil spéis aige san Eoraip agus i stair na hEorpa; ní gá aon eolas speisialta a bheith ag an duine. Forbraíodh táirgí speisialta faisnéise le haghaidh spriocghrúpaí ar leith, amhail daoine óga, teaghlaigh, agus scoileanna.

Limistéar an taispeántais: 4000m² don bhuantaispeántas, 800m² do na taispeántais shealadacha.

Buantaispeántas: léiríonn an buantaispeántas stair pholaitiúil, eacnamaíoch, shóisialta agus chultúrtha na hEorpa i leagan amach atá cróineolaíoch, ach a bhfuil cur chuige téamach laistigh den struchtúr sin. Is ar stair na hEorpa sa 20ú haois atá príomhbhéim an bhuantaispeántais, agus tugtar léargas iardhearcacha ann ar phróisis agus ar imeachtaí ó na céadta a chuaigh thart a bhí tábhachtach ó thaobh an fhorbairt a tháinig ar an ilchríoch. Tá béim ar leith ann ar stair lánpháirtíocht na hEorpa.

An chéad taispeántas sealadach: Is é ‘Idirghníomhaíochtaí’ an chéad taispeántas sealadach de chuid Áras Stair na hEorpa. Tá léargas ann ar mhórimreachtaí agus ar scéalta ina dtugtar chun eolais eachtraí agus iomlaoidí i stair na hEorpa.

Taithí an chuariteora: is féidir le cuairteoirí stair na hEorpa a scrúdú ag a luas agus ar a leibhéal féin agus treo eile a ghlacadh chucu féin chun scagadh níos doimhne a dhéanamh ar théama a bhfuil spéis ar leith acu ann. Glacadh an raon ba leithne agus ab fhéidir d'uirisí agus de mhodhanna músaemeolaíochta nua-aimseartha, agus déantar, mar shampla, an t-inneachar a léiriú ar bhealach srathach, rud a fhágann gur féidir cuairteanna ar leibhéal agus ar rithimí éagsúla a bheith ann. Tá éagsúlacht ann don chuariteoir mar gheall ar atmaisféir agus tíopeolaíochtaí spásúla athraitheacha agus dlúsanna éagsúla réad agus gnéithe idirghníomhacha. Tá gnéithe a fheictear arís agus arís eile, amhail sainchomharthaí, ina nasc idir ábhair an taispeántais.

Costais: is tuairim is €55.4 milliún costais forbartha an tionscadail. Cumhdaítear leis sin an foirgneamh a athchóiriú, a mhéadú, agus a athnuachan, mar aon leis an mbuantaispeántas agus an chéad taispeántas sealadach a fhorbairt agus a shuiteáil, lena n-áirítear tús a chur le bailiúchán iarsmalainne a chur i dtoll a chéile beagán ar bheagán.

Foireann: is Foireann Tionscadail Acadúil idirdhisciplíneach (comhdhéanta de staraithe, lucht iarsmalainne, speisialtóirí foghlama agus riarthóirí ó 18 mBallstát éagsúla) a d'fhorbair an t-inneachar don taispeántas. A mhéid a bhaineann leis an bhforbairt ailtireachta agus bonneagair, is foireann idirdhisciplíneach a rinne maoirsiú ar an obair thógála agus an obair forbartha go léir.

Cistiú: is í Parlaimint na hEorpa a sheas na costais forbartha.

Comhlachtaí rialaithe: déanann Bord Iontaobhaithe agus Coiste Acadúil faoi seach maoirsiú ar an tionscadal agus tugann siad comhairle ina thaobh.

An Bord Iontaobhaithe: déanann an Bord maoirsiú ar ábhair bhunúsacha a bhaineann leis an tionscadal, agus glacadh sé cinntí ina dtaobh, agus cuireann Harald Rømer, a bhí ina Ard-Rúnaí ar an bParlaimint tráth, comhairle air. Tá sé faoi chathaoirleacht Dr.Hans-Gert Pöttering, Iar-Uachtarán de chuid Pharlaimint na hEorpa.

An Coiste Acadúil: tá an staraí, an tOllamh Dr. Włodzimierz Borodziej, ina chathaoirleach air agus ar an gCoiste tá ollúna ollscoile agus saineolaithe ó iarsmalanna a bhfuil cáil idirnáisiúnta orthu. Tugann sé comhairle d'Fhoireann Tionscadail Acadúil Áras Stair na hEorpa (HEH) maidir leis na saincheisteanna uile a bhaineann leis an stair agus leis an músaemeolaíocht.

C&F faoin tionscadal

Cén fáth Áras Stair na hEorpa a chur ar bun?

An próiseas as ar eascair an tAontas Eorpach, agus atá na deicheanna de bhlianta ar bun, tá lorg nach beag fágtha aige ar an gcaoi a ndéanann tíortha san Eoraip iad féin a eagrú agus a rialú. Go dtí seo, áfach, ní raibh iarsmalann ann ina bhféadfaí an próiseas seo a thuiscint laistigh de chomhthéacs stairiúil níos leithne, rud a dhéanadh an taithí chodarsnach a bhí ag pobail agus ag tíortha éagsúla san Eoraip a thabhairt le chéile agus a chur le hais a chéile.

Tá an t-imleá ag teacht ar an nglúin daoine a ghabh trí thubaistí an 20ú haois agus a thóg dá éis sin na Comhphobail Eorpacha. Tá sé in am anois, mar sin, an fhorbairt a tháinig ar lánpháirtíocht na hEorpa a léiriú ar bhealach a bheadh sothuigthe ag pobal níos leithne. Tá sé in am freisin príomhfhorbairtí stairiúla, fórsaí inspreagthacha agus aidhmeanna na lánpháirtíochta a mhíniú, chun a chur ar chumas na nglúnta atá le teacht a thuiscint conas a d'fhorbair Aontas an lae inniu agus cén fáth ar fhorbair sé sa dóigh inar fhorbair sé agus sa tréimhse inar fhorbair sé. Tráth géarchéime, áfach, tá sé thar a bheith tábhachtach eolas ar an oidhreacht chultúrtha a fhorbairt agus a fhaobhrú agus chuimhneamh nach féidir talamh slán a dhéanamh den chomhar síochánta.

Dá bhrí sin, is amhlaidh a chuir Parlaimint na hEorpa Áras Stair na hEorpa ar bun, rud a thabharfaidh deis do shaoránaigh machnamh a dhéanamh ar an bpróiseas stairiúil sin agus ar bhrí an phróisis don am i láthair. Creideann an Pharlaimint go bhféadfadh an iarsmalann a bheith ina hionad ina bhféadfaí díospóireacht a dhéanamh ar staideanna comhaimseartha, mar aon le tuiscint a fháil orthu, agus sin á dhéanamh ó thaobh a gcuid préamhacha stairiúla agus i bhfianaise taithí stairiúil.

Céard iad na prionsabail a rialaíonn an tionscadal?

Ón tús, is é an dúil eolas ar stair na hEorpa a chur chun cinn agus feasacht a mhúscailt i ndáil le héagsúlacht na gcuid laistigh den Eoraip ar shlí oscailte agus inspioráideach a spreag an tionscadal. Ba réamhchoinníollacha iad neamhspleáchas acadúil agus comhdhéanamh idirnáisiúnta fhoireann an tionscadail agus earcaíodh foireann staraithe agus gairmithe iarsmalainne ó gach cearn den Eoraip go sonrach don tionscadal. Tá obair déanta acu chun na taispeántais a fhorbairt, á áirithiú go dtugtar cothrom na Féinne d'éagsúlacht stair na hEorpa agus dá cuid léirmhínthe.

Déanann bord comhairleach ardleibhéil (an Coiste Acadúil), ar a bhfuil staraithe agus lucht iarsmalainne a bhfuil cáil idirnáisiúnta orthu, cruinneas acadúil agus ábharthacht inneachar na dtaispeántas a áirithiú.

Cá bhfuil sé?

Tá Áras Stair na hEorpa i bhfoirgneamh Eastman i bPáirc Léopold, atá gar do na hinstiúidí Eorpacha. Tógadh foirgneamh Eastman i 1935 mar fhoirgneamh ina mbeadh clinic fiacloireachta do leanaí faoi mhíbhuntáiste, agus is le deonachán ó George Eastman, fear gnó as na Stáit Aontaithe agus aireagóir ghrianghrafadán Kodak, a rinneadh é a mhaoiniú. D'fhonn an foirgneamh sin a thiontú ina fhoirgneamh chun críocha taispeántais, reáchtáladh comórtas ailtireachta, a bhuaigh grúpa a bhí comhdhéanta de na hailtirí Chaix & Morel ón bhFrainc, JSWD ón nGearmáin, agus TPF ón mBeilg. Áiríodh ina gcuid pleananna athchóiriú a dhéanamh ar aghaidheanna an fhoirgnimh - an ghné aeistéitiúil stairiúil den fhoirgneamh á coimeád - mar aon le síneadh nua-aimseartha a chur le clós an fhoirgnimh bunaidh agus ar dhíon an fhoirgnimh sin.

Conas a d'fhorbair an tionscadal?

Ina óráid tionscnaimh in 2007, chuir an Dr. Hans-Gert Pöttering, a bhí ina Uachtarán ar Pharlaimint na hEorpa an tráth sin, tús leis an tionscadal chun Áras Stair na hEorpa a bhunú. An bhliain dár gcionn, dhréachtaigh coiste staraithe agus saineolaithe iarsmalainne mór le rá ó thíortha éagsúla san Eoraip coincheap tosaigh don tionscadal, dar teideal an 'Bunús Coincheapúil le haghaidh Áras Stair na hEorpa', coincheap a shamhlaigh Áras Stair na hEorpa mar ionad nua-aimseartha taispeántais, doiciméadúcháin agus faisnéise a bheadh ina léiriú ar an gcor is déanaí sa smaointeoireacht mhúsaemeolaíoch.

Ó Eanáir 2011 i leith, earcaíodh Foireann Tionscadail Acadúil. De réir a chéile, rinne an fhoireann sin, a tugadh le chéile as gach cearn den Eoraip, fíis agus misean na hiarsmalainne nua a shainmhíniú, mar aon leis an scéal don bhuntaispeántas a fhorbairt. D'oibrigh siad ar réimsí éagsúla amhail beartas na gcuariteoirí, an taispeántas sealadach, agus beartais bailiúcháin. Thug an Coiste Acadúil comhairle don fhoireann agus an obair sin ar siúl acu agus chomhaontaigh siad toradh na hoibre leo. D'fhormheas Biúro na Parlaiminte (an tUachtarán agus 14 Leas-Uachtarán) na cinntí móra uile.

Cén scéal a insítear san iarsmalann?

Díríonn an buantaispeántas ar na príomhfheiniméin agus ar na príomhphróisis a mhúnlaigh an Eoraip i rith na staire, agus leagtar béim ann ar an éagsúlacht taithí, feasachta agus léirmhínte a bhaineann leis na forbairtí sin.

Níl léiriú ann ar stair aonair stáit agus réigiúin na hEorpa. Ina áit sin, díríonn sé ar fheiniméin Eorpacha. Roghnaigh an Fhoireann Tionscadail Acadúil trí chritéar: is san Eoraip a thionscain an eachtra nó an smaoineamh, leathnaigh sé ar fud na hEorpa, agus tá sé fós ábhartha sa lá atá inniu ann. Bunaithe ar na critéir sin, bhain foireann an tionscadail an bhunchiall as sé théama a raibh scata mór ábhar agus

fo-ábhar ag roinnt leo. Thall is abhus, téitear thar theoireannacha seachtracha an Aontais Eorpaigh sa bhuantaispeántas.

B'fhéidir gur stair chasta, éagsúil agus spruánach atá i stair na hEorpa, ach tá mórchuid cosúlachtaí fairsinge ann mar aon le taithí a bhí forleathan i measc mhuintir na hEorpa; is é is cuspóir don bhuantaispeántas ná roinnt acu sin a thaispeáint. Ag tosú leis an seanmhiotas 'Europa agus an Tarbh' agus a chuid léirmhínte iomlaoideacha, leagtar béim sa bhuantaispeántas ar phríomhghnéithe de chuid oidhreacht na hEorpa, ar gnéithe iad a mhúnlaigh an Eoraip go domhain agus a bhfuil a lorg fós le tabhairt faoi deara sa lá atá inniu ann.

An é cuspóir Áras Stair na hEorpa céannacht Eorpach a chruthú?

Tá ceist na céannachta ar cheann de na ceistanna is mó a bhfuil díospóireacht ina taobh i léann an chultúir. I gcomhar le gníomhaíochtaí na n-iarasmalann, bhí ceist na céannachta ina cúis le hollchnuasach litríochta agus machnaimh. Níl sainmhíniú ann a bhfuil comhaontacht ina thaobh maidir le cad a d'fhéadfadh a bheith i gceist le céannacht Eorpach. Tá an téarma rólachdaitheach agus róstatlach le bheith ina bhonn d'Áras Stair na hEorpa. Dá molfadh an tÁras coincheap réamhshainithe de chéannacht Eorpach, ní dhéanadh sé sin ach díobháil don díospóireacht, seachas díospóireacht ilghuthach a chruthú faoin gceist fhíorshuimiúil thráthúil sin. In áit freagraí socraithe a thabhairt, is mian le hÁras Stair na hEorpa plé poiblí ar an gcuimhne agus ar an gcomhfhios Eorpach a spreagadh.

An dtiocfaidh Áras Stair na hEorpa in ionad stair na náisiún?

Ní bailiúchán simplí stair na náisiún atá in Áras Stair na hEorpa, ná níltear ag iarraidh Áras Stair na hEorpa a chur in ionad na staire sin. Taisce de chuimhní na hEorpa atá in Áras Stair na hEorpa, ina bhfuil taithí agus léirmhínte i mbarr a n-éagsúlachta, a gcontrárthachtaí agus a mbréagnuithe. Is casta seachas aonfhoirmeach an léiriú ar an stair in Áras Stair na hEorpa, níos idirdhealaithe ná aonchineálach, criticiúil seachas deimhnitheach.

Cathain a thosaíonn an scéal?

Díríonn an buantaispeántas in Áras Stair na hEorpa, ar craobh aonaigh na hiarsmalainne nua é, ar stair na hEorpa ón 19ú haois anuas go dtí an lá atá inniu ann. I gcodanna áirithe den taispeántas, téann an léiriú níos faide siar sa stair, go dtí an chianaois agus go dtí an Mheánaois, chun buntréithe de chultúr agus de shibhialtacht na hEorpa a mhíniú, rud a chuireann ar chumas cuairteoirí tuiscint níos fearr a bheith acu ar an am i láthair.

Sa chéad chuid den bhuntaispeántas tá léiriú ar mhíotas Europa, ar an athrú a tháinig ar choincheapa tíreolaíochta i rith na staire, mar aon le machnamh ar cad a d'fhéadfadh a bheith i gceist le hoidhreacht na hEorpa. Díríonn an buntaispeántas ar stair na hEorpa sa 19ú haois agus sa 20ú haois, agus tá béim ar leith ann ar stair lánpháirtíocht na hEorpa.

An bhfuil baol ann go mbeidh forluí leis an Parlamentarium, mar a bhfuil léiriú freisin ar stair lánpháirtíocht na hEorpa?

Sa Parlamentarium, nó ionad cuairteoirí Pharlaimint na hEorpa, pléitear le ról, le feidhmiú, agus le gníomhaíochtaí Pharlaimint na hEorpa. Os a choinne sin, is é is Áras Stair na hEorpa ann ná iarsmalann ar stair na hEorpa i gciall i bhfad níos leithne. Tá ábhair an dá institiúid éagsúil le chéile, rud atá le sonrú san éagsúlacht an-mhór atá ann maidir le comhthéacsanna, spriocanna, misin agus uirlisí na n-institiúidí. Tá cur chuige i bhfad níos leithne ag Áras Stair na hEorpa i dtaobh na staire agus - ina iarsmalann dó - is iad réada, mar léiriú ar an stair, is mó a bhfuil béim orthu san Áras. Tá an dá thionscadal comhlántach.